

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 73 0 Mal 027504 21 Rev
Banjaluka: 16.9.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanja Bundalo, predsjednik vijeća, Senad Tica i Gorjana Popadić, član vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.M. iz B., i d.o.o. H.B., koje zastupa punomoćnik M.P., advokat iz B., protiv tužene Opštine K., koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi duga, vrijednost spora 3.531,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Mal 027504 19 Gž 2 od 15.9.2020. godine, na sjednici održanoj 16.9.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, obe nižestepene presude djelimično preinačavaju i sudi tako što se obavezuje tužena da isplati tužitelju d.o.o. H.B. iznos od 2.127,57 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 8.11.2019. godine do isplate, te na ime naknade troškova postupka iznos od 5.959,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.9.2021. godine do isplate.

Revizija se u preostalom dijelu odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 Mal 027504 19 Mal 2 od 9.12.2019. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traže da se obaveže tužena da na ime zakonskih zatezних kamata na glavni dug solidarno isplati iznos od 2.127,57 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.3.2017. godine kao dana utuženja do isplate, te na ime naknade troškova postupka iznos od 5.389,56 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate.

Obavezani su tužitelji da tuženoj na ime naknade troškova postupka isplate iznos od 1.200,00 KM, u roku od 15 dana od dana dostavljanja presude.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 73 0 Mal 027504 19 Gž 2 od 15.9.2020. godine, odbijena je žalba tužitelja i potvrđena prvostepena presuda.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka na ime sastava žalbe u iznosu od 351,00 KM.

Tužitelji revizijom pobijaju drugostepenu odluku zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povreda parničnog postupka, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužena u odgovoru predlaže da se revizija odbaci kao nedozvoljena ili da se odbije.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja naveden u izreci prvostepene presude.

Odredbom člana 237. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP-u), propisano je da stranke mogu izjaviti reviziju protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude (stav 1.); da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM (stav 2.); da u slučajevima kada revizija nije dozvoljena prema odredbi stava 2., stranke mogu podnijeti reviziju ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito u slučajevima propisanim pod tačkom 1., 2. i 3. (stav 3.), a stavom 4 je propisano šta treba da sadrži revizija izjavljena pozivom na stav 3. ovog člana.

Kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP-u), a kamata, ugovorna kazna i ostala sporedna traženja se ne uzimaju u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (stav 3.).

Tužitelji se u reviziji pozivaju na odredbu člana 237. stav 3. ZPP-u, ukazujući da Vrhovni sud Republike Srpske „ima jasan stav“ u vezi primjene odredbe člana 277. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 – u daljem tekstu: ZOO-a) i da bi odlučivanje bilo važno radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Ocjena je ovog suda da su u konkretnom slučaju ispunjeni zakonski uslovi za dozvoljenost izvanredne revizije. Vrhovni sud Republike Srpske u brojnim odlukama kontinuirano iznosi stav da dužnik koji zadocni u ispunjenju novčane obligacije ima obavezu da plati i zakonsku zateznu kamatu jer je odredba člana 277. stav 1. ZOO-a imperativnog karaktera i povjerilac ima pravo da zahtijeva isplatu kamate bez obzira na to je li pretrpio štetu zbog dužnikove docnje.

Tužitelji su tužbom podnesenom prvostepenom sudu 24.3.2017. godine postavili zahtjev da se tužena obaveže na plaćanje glavnog duga u iznosu od 3.531,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.6.2014. godine do isplate.

Obaveza tužene na plaćanje duga proizilazi iz ugovora broj 02-013-83-6 /13 koga su 18.11.2013. godine zaključili tužitelj d.o.o. H.B. i tužena, a koji se odnosi na izradu projektne dokumentacije za potisni cjevovod D.V.

Tužitelji su u podnesku od 31.8.2017. godine učinili nespornim da je tužena izmirila iznos glavnog duga.

Prvostepeni sud je rješenjem od 10.7.2019. godine naložio vještaku ekonomske struke D.Č. da obračuna zatezne kamate na iznos glavnog duga od 3.531,00 KM, za period od 26.4.2014. godine do izrade dopune nalaza.

U dopuni nalaza koji je sačinjen 24.7.2019. godine, vještak u mišljenju konstatuje da je tužena glavni dug platila u tri dijela, i to uplatom od 5.6.2017. godine u iznosu od 1.590,00 KM, uplatom od 3.8.2017. godine u iznosu od 1.590,00 KM i uplatom od 31.8.2017. godine u iznosu od 351,00 KM, s tim da je glavni dug dospijevao na naplatu sa 26.4.2014. godine.

Vještak je zateznu kamatu obračunao za period od 26.4.2014. godine do 13.7.2018. godine u iznosu od 2.127,57 KM, a nakon toga tj. za period od 14.7.2018. godine do izrade nalaza 24.7.2019. godine, obračun kamate iznosi 0,00 KM (strana 7 i 8 nalaza). Dakle, zatezna kamata je obračunata samo za period docnije (iako za kraći period jer nije obračunata zaključno sa 31.8.2017. godine kada je isplaćen iznos glavnog duga), pa na pravilnost nalaza nema uticaja što je vještak u tabeli (strana 9) kao period obračuna kamate naveo 26.4.2014. godine - 24.7.2019. godine u iznosu od 2.127,57 KM, jer kamata nije obračunata za period nakon dana izmirenja glavnog duga (31.8.2017. godine).

Na ročištu za glavnu raspravu koje je održano 11.11.2019. godine, zastupnik tužene Pravobranilaštvo Republike Srpske se, nakon što je vještak obrazložio dopunu nalaza, izjasnio da nema pitanja za vještaka i da nalazu prigovora u cijelosti iz razloga što „smatra da je zahtjev neosnovan i da je vještačenje bespredmetno“.

Dakle, kod dokazane činjenice da je glavni dug plaćen s docnjom zahtjev tužitelja d.o.o. H. B. se ukazuje osnovanim temeljem odredbe člana 277. stav 1. ZOO-a.

Tužitelj može na iznos neisplaćenih kamata koje potražuje kao glavni dug, zahtijevati zatezne kamate samo od dana kada je sudu podnesen takav zahtjev. Tužitelju ne pripada zatezna kamata na glavni dug koji sada čini dospjeli iznos zateznih kamata, i to počev od utuženja 24.3.2017. godine do isplate, kako to traži opredjeljenim zahtjevom u podnesku od 8.11.2019. godine, već od 8.11.2019. godine kada je opredjelio zahtjev u pogledu visine zatezne kamate kao glavnog duga do isplate.

To proizilazi iz odredbe člana 279. stav 2. ZOO-a i načelnog stava da se pravo na procesnu zateznu kamatu može ostvarivati u sporu za isplatu dospjele zatezne kamate (ili ugovorene kamate), počev od dana utuživanja dospjele kamate.

Tužbeni zahtjev tužitelja S.M. nije osnovan jer on nema aktivnu legitimaciju u ovoj parnici. Naime, ugovor koji je pravni osnov za tužbeni zahtjev zaključen je između tužene, kao naručioca i tužitelja d.o.o. H. B., kao pružaoca usluge, pri čemu S.M. nije ugovorna strana već je kao direktor potpisao ugovor u ime pružaoca usluge. Tužitelji u odnosu na postavljeni zahtjev nisu solidarni povjerioci jer njihova solidarnost nije ugovorena niti proizilazi iz zakona (član 425. ZOO-a).

Kako je došlo do preinačenja pobijane odluke to je ovaj sud dužan odlučiti o troškovima cjelokupnog postupka (član 397. stav 2. ZPP-u).

Tužitelji su troškove prvostepenog postupka postavili u blagovremenom podnesenom troškovniku opredjeljene u iznosu od 5.389,56 KM, „uvećane na ime sudske takse“.

S obzirom na označenu vrijednost spora, revizioni sud cijeni da se troškovi imaju obračunati po tarifnom broju 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“, broj 68/05-u daljem tekstu: AT), vrijednosti spora od 1,00 KM do 5.000,00 KM = 80 bodova i vrijednosti boda od 2,00 KM (član 14. stav 2. AT).

Cijeneći opredjeljeni troškovnik prvostepenog postupka, priznaju se troškovi na ime sastava tužbe u iznosu od 160,00 KM (80 bodova x 2,00 KM), troškovi zastupanja na 6 ročišta u iznosu od 960,00 KM (160,00 KM x 6), za odsustvo iz kancelarije u iznosu od 1.080,00 KM

(18 sati x 30 bodova ili x 60,00 KM) i na ime tri obrazložena podneska koja su bila nužna za vođenje parnice u iznosu od 480,00 KM (160,00 KM x 3), sve uvećano za paušalnu naknadu iz tarifnog broja 12. AT u iznosu od 670,00 KM, čime obračun troškova iznosi 3.350,00 KM. Ovi troškovi se uvećavaju za 17 % na ime PDV tj. za iznos od 557,00 KM, pa time ukupni troškovi prvostepenog postupka iznose 3.907,00 KM.

Na iznos od 3.907,00 KM dodaju se i troškovi vještačenja od 350,00 KM (uplatnica u spisu) i troškovi sudske takse u iznosu od 2.000,00 KM plaćene na tužbu dana 3.4.2017. godine (uplatnica u spisu), pa time ukupni troškovi prvostepenog postupka iznose 4.457,00 KM.

Prema traženom troškovniku nisu priznati troškovi na ime prevoza na relaciji B.-K.V.-B. u iznosu od 265,96 KM, jer je stav ovog suda, a saglasno stavu sa zajedničkog panela, da se ti troškovi mogu priznati samo kada stranka iz opravdanih razloga nije mogla da angažuje advokata iz sjedišta suda. U konkretnom slučaju tužitelji nisu dokazali postojanje razloga zbog kojih ih nije mogao zastupati advokat koji ima sjedište kancelarije u sjedištu prvostepenog suda.

Pored troškova prvostepenog postupka, priznaju se i opredjeljeni troškovi na ime sastava žalbe koja je izjavljena protiv prvostepene presude od 10.1.2018. godine u iznosu od 351,00 KM sa paušalom i PDV, te taksa u iznosu od 400,00 KM plaćena 30.1.2018. godine na izjavljenu žalbu (uplatnica u spisu), kao i troškovi u iznosu od 351,00 KM sa paušalom i PDV na ime sastava revizije i troškovi takse u iznosu od 400,00 KM plaćene na reviziju dana 3.12.2020. godine (uplatnica u spisu).

Ukupni troškovi postupka koji se priznaju tužitelju d.o.o. „Hidrotehnika“ Banjaluka iznose 5.959,00 KM.

Na konačnu odluku o troškovima postupka bez uticaja je što je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja S.M., jer su troškovi obračunati prema uspjehu tužitelja d.o.o. H. B., i to u odnosu na cjelokupno postavljene zahtjev iz parnice saglasno odredbi člana 386. stav 1. ZPP-u.

Temeljem odredbe člana 250. stav 1. u vezi sa odredbom člana 248. ZPP-u, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić